

Nr. 5(93)

Bazūne

Latvijas Neredzīgo bibliotēkas avīzīte
par notikumiem bibliotēkas dzīvē

2019. gada 7. maijs

GATAVOJAM DĀVANU LATVIJAI

Gunta Bite

Avīzītes «Bazūne» redaktore

Maija svētki nosvinēti un nu esam gatavi mesties jaunos darbos un izaicinājumos.

Viens no būtiskākajiem bibliotēkas izaicinājumiem būs projekts, kas tiek īstenots ar Valsts Kultūrkapitāla fonda mērķprogrammas «Latvijai — 100» atbalstu. Projekta mērķis ir, svinot Latvijas valsts simtgadi, atcerēties un godināt arī tos cilvēkus, kuri atstājuši savas pēdas Latvijas kultūras vēstures veidošanā, sportā, izglītībā, zinātnē, kā arī kopienas attīstībā, taču parasti par viņiem skaļi nerunā. Šī iemesla dēļ projekts arī ieguvis savu nosaukumu «Klusie vēstures veidotāji».

Tā ietvaros notiks dažādu pasākumu cikls ar trīs galvenajām daļām:

1. **Dāvanas gatavošana Latvijai** — bibliotēka sadarbībā ar partneriem: Latvijas Neredzīgo biedrību, Strazdumuižas internātvidusskolu-attīstības centru vājredzīgiem un neredzīgiem bērniem un Latvijas Neredzīgo Sporta savienību organizēs faktu vākšanu un pētniecību par personām, kuras devušas savu ieguldījumu un kuras nepieciešams godināt. Starp viņiem būs kultūras darbinieki, zinātnieki, sportisti, nevalstiskā sektora pārstāvji, reformatori u. c. Par katru no šīm

personām tiks veidoti apraksti, kas būs apkopoti novadpētniecības grāmatā «Klusie vēstures veidotāji», lai nodrošinātu šī projekta ilglaicību.

Veicot sākotnējo izpēti, tika konstatēts, ka šo cilvēku pulks ir ļoti liels. Tomēr nepietiekamā finansējuma dēļ par viņiem visiem nebūs iespējams izdot grāmatu, tāpēc darba grupa, kuras sastāvā bija pārstāvji no visiem sadarbības partneriem, pieņēma lēmumu grāmatā iekļaut aprakstus par 30 personām.

Grāmatas izdošanai papīra formātā plānots piesaistīt ziedojumus vai cita veida atbalstītājus, jo tieši tā nodrošina personu godināšanu ilgtermiņā, neļaujot par viņiem aizmirst.

2. pasākuma cikla daļā notiks **«rotāšanās»**. Sabiedrībai būs iespēja ar grāmatas personāžiem tikties klātienē, lai iepazītu viņus tuvāk, taču tos, kuri vairāk uzturās mājās, bibliotēka apciemos ar ciemakukuli viņu dzīves vietās. Godinot tos, kuri jau devušies aizsaulē, bibliotēka, rotāšanās ietvaros, plāno rīkot piemiņas aktivitātes, sakopjot kapu vietas, aizdedzot svečītes un noliekot ziedus.

Maijā rotāšanās sāksies ar ciemakukuli un kapu sakopšanu, savukārt jūnijā tiks organizētas tikšanās bibliotēkā.

Pēdējā pasākuma daļā notiks sagatavotās **dāvanas «pasniegšana» Latvijai**.

Un kur gan to labāk izdarīt, ja ne Latvijas valsts simtgades informācijas centrā, kas atrodas Latvijas Nacionālās bibliotēkas 1. stāva «Draugu telpā».

Dāvanas pasniegšanas pasākumā, kas notiks **3. septembrī**, apmeklētāji varēs apskatīt **fotoizstādi «Klusie vēstures veidotāji»** ar grāmatā iekļauto personu portretiem un informāciju par viņiem. Svinīgā gaisotnē šiem vēstures veidotājiem tiks pasniegtas piemiņas medaļas.

Blakus fotoizstādei būs izvietota vēl viena **izstāde «Latvijas grāmatniecības klusie dalībnieki 1918. — 2018.»**, kurā būs eksponētas *Braila raksta grāmatas* kas Latvijā bija pieejamas no 1918. līdz 2018. gadam (ieskaitot grāmatas ar kombinētajiem pielāgojumiem). Izstādes slēgtajos ekspozīciju galdos būs apskatāma arī 1886. gadā Parīzes Neredzīgo institūtā iespiestā grāmata, kas 1913. gadā tika atsūtīta uz Neredzīgo institūtu Strazdumuižā Rīgā un no kuras neredzīgie audzēkņi varēja mācīties mūziku, kā arī pirmā latviešu valodā (vecajā drukā) Braila rakstā reproducētā grāmata.

Izstādi papildinās *audiogrāmatas*, sākot ar lentēm un beidzot ar SD kartēm kā

mūsdienu informācijas nesējiem un *tehnikiskie palīglīdzekļi*, kas tika izmantoti, lai ar roku pārrakstītu grāmatas Braila rakstā.

Šī izstāde parādīs vēl kādus klusos vēstures veidotājus, par kuriem nezināmu iemeslu dēļ netiek runāts — grāmatas pielāgotā formātā. Šī Latvijas grāmatniecības vēstures daļa ir nozīmīga Latvijas izglītības un kultūras jomā, jo šādas grāmatas nodrošināja lasīt un rakstīt prasmi neredzīgo iedzīvotāju vidū. Turklāt Braila raksta grāmatas sniedz izglītību joprojām, tās tikai mainījušas veidolu, kā to laika gaitā ir izdarījušas arī parastās grāmatas.

Neskatoties uz apjomīgo projektu, bibliotēka šogad plāno arī ļoti krasas pārmaiņas savā darbībā. Izmaiņas būs vērstas uz plašāku un ērtāku lietotāju apkalpošanu ne tikai Latvijā, bet arī ārpus tās. Lai to varētu izdarīt, bibliotēka saviem darbiniekiem rīkos semināru, kura laikā tiks apspriests pārmaiņu darba plāns un nepieciešamās aktivitātes, kas jāveic, lai tās ieviestu. Šī iemesla dēļ, **17. maijā visu dienu Latvijas Neredzīgo bibliotēka lasītājiem būs slēgta.**

BIBLIOTĒKAS ZIŅAS

BIBLIOTĒKU NEDĒĻA LNerB

Ieva Jēkabsons

Metodikas nodaļas bibliotekāre

Ar grāmatām, dziesmā un pozitīvām emocijām ir aizvadīta Bibliotēku nedēļa. Latvijā Bibliotēku nedēļa tiek atzīmēta kopš 1997. gada, kad pirmo reizi to organizēja pēc Latvijas Bibliotekāru biedrības ierosinājuma. Šīs nedēļas garumā bibliotēkas ar dažādiem pasākumiem un aktivitātēm pastiprināti pievērš uzmanību sev,

savam darbam un bibliotēku nozīmei sabiedrībā.

2019. gada Bibliotēku nedēļa notika no 22. līdz 28. aprīlim. Šogad Bibliotēku nedēļas moto bija «Bibliotēkas — dialogs ceļā uz pārmaiņām». Arī Latvijas Neredzīgo bibliotēka Rīgā ar dažādiem pasākumiem piedalījās Bibliotēku nedēļā.

Pēc Lieldienām, 23. aprīlī, bibliotēkā viesojās terapijas suņi no biedrības «Mairgais suns». Mierpilnā gaisotnē aizvadījām pozitīvu emociju, veselības veicināšanas

un grāmatu lasīšanas stundu, kas iepriecināja daudzus grāmatu un suņu mīļus.

Bet 24. aprīlī bibliotēkā ciemojās folkloras un tradīciju pētniece Gunta Saule. Tautasdziesmām skanot, kokles pavadījumā parunājām par pavasari, pavasara tradīcijām, latviešu dievībām un svētkiem.

Savukārt 25. aprīlis bija dzidru bērnu smieklu pilns, jo bibliotēkā no Valmieras bija ieradies īpašs viesis — Uldis Punk-

stiņš, lai kopīgi svinētu audiogrāmatas «Lielā ķeža» atvēršanas svētkus. Ar jautriem stāstiem un dziesmām autors iepriecināja bibliotēkas mazos lasītājus, kas aizrautīgi ieklausījās katrā vārdā un juta līdzīgi vardulēna Vāka nedienām.

«Ja šaubies, dodies uz bibliotēku,» teikusi Džoanna Ketlīna Roulinga. Bibliotēkā tu vienmēr esi gaidīts ne tikai svētkos, bet arī ikdienā!

PASĀKUMI ZIEDOŅA MĒNESĪ

Valda Sproģe

Lasītāju apkalpošanas nodaļas vadītāja

«Caur birzi brauc ziedonis mirdzošs un balts...»

F. Bārda

Ar siltiem saules stariem, ābeļziediem un gaišām domām atnācis maijs. Atmoda dabā un cilvēkos. Gribas ļauties rimtam dabas un ikdienas plūdumam ar jaunu grāmatu, interesantu tikšanos, nedzirdētu dziesmu.

Maija jubilāri rakstnieki Jānis Klīdzējs un Māra Cielēna. Bibliotēkas abonementa un lasītavas telpās no 2. maija līdz 31. maijam aplūkojamas literatūras izstādes veltītas rakstnieku daiļradei. Jānim Klīdzējam apritētu 105. gadskārta, savukārt Māra Cielēna svin 65. dzimšanas dienu.

Maija otrajā svētdienā svinam Mātes dienu. Lasītavas telpās no 7. maija līdz 18. maijam iepazīstināsim ar latviešu autoru dzejas rindām, kas veltītas mātēm literatūras izstādē «Tu mīļā, mīļā māmiņa, es mīlu tevi kā nevienu.»

Turpinot radošo sadarbību ar Strazdumuižas internātvidusskolas 1. — 4. klašu audzēkņiem, skolotājām Daci un Kristīni, 7. maijā tiksimies dzejas pēcpusdienā, kas būs veltīta Māras Cielēnas daiļradei:

«Man patīk rakstīt — tāpat kā patīk peldēties ezerā, sēdēt pie ugunsкура, klīst pa svešām, skaistām pilsētām, domāt, sapņot, iztēloties...».

Savukārt, detektīvomānu cienītāji maijā varēs sekot Bāskervilu suņa pēdām literatūras izstādē, kas veltīta skotu rakstnieka sera Artura Konana Doila daiļradei.

22. maijā lekciju ciklā par veselīgu uzturu notiks tikšanās ar fitoterapeiti, ājurvēdas pārtikas tehnoloģi Natāliju Provornuju.

Lasītāju klubīnā 29. maijā iepazīsimies ar grāmatu par Jetti Užāni pasākumā «Dzīvesstāsts, kas iedvesmo». Jette Užāne ir tautā mīlēta cimdu adītāja, kuras katrs noadītais cimdu pāris ir kā gobelēns vai glezna ar īpašu stāstu par mūsu tautas likteni. Lai arī Tautas daiļamata meistares nosaukumu viņa bija ieguvusi jau tālajos sešdesmitajos gados, kā māksliniece viņa sevi pieteica 1980. gadā, kad pirmo reizi uzdrošinājās draugiem parādīt savu pirmo cimdu ciklu «Gadalaiki». Tā bija uzdrošināšanās, jo pirmo reizi cimdi tika adīti nevis valkāšanai, bet skatīšanai.

Tifoloģijas kabinetā maijā būs aplūkojama Strazdumuižas vecās ēkas vēstures ekspozīcija ar papildinātiem materiāliem un svarīgāko notikumu apkopojums.

OTRDIENU DRAUDZENES

Aicinām ieskatīties Monikas Pēcas grāmatā «Otrdienu draudzenes», kas šobrīd tiek sagatavota Braila rakstā un ietilps četros sējumos.

««Manas uzticamākās apmeklētājas rezervējušas galdiņu uz pulksten astoņiem. Kā katra mēneša pirmajā otrdienā. Kad viņas uz šejieni sāka nākt, es vēl biju viesmīlis,» iekarsa Luks, turklāt viņa Ķelnes akcents jāva skaidri noprast, ka nekāds francūzis viņš vis nebija un «Luks» bija tikai pseidonīms. Taču franču institūta tuvums liecināja par to, ka restorāna ievirzē nekas netiks mainīts. [..]

[..] kā lai tik neattapīgam dēlam izskaidro, kas šajās piecās sievietēs ir tik īpašs? Nu jau piecpadsmīt gadus tās apmeklēja viņa restorānu. Sākumā — katru otrdienu, vēlāk — reizi mēnesī.

Toreiz bija lietaina diena, gandrīz nekāda apgrozījuma, un Luks jau grasījās restorānu slēgt, kad visas piecas, līdz ādai izmirkušas un ķīķinādamas, pirmoreiz vēra krodziņa durvis. Piecas pilnīgi atšķirīgas sievietes: Karolīna — vēsā, sportiskā advokāte klasiskiem sejas vaibstiem; Judīte — bāla, kalsna un caurspīdīga; Eva — jaunizceptā daudzsološā ārste; Estella — nepārprotami pasaules klases dāma; un pati jaunākā, Kiki, — abitu-

riente, kurai piemita krāsaina tauriņa šarms.

[..]

Luks ziņkārīgajam dēlam varētu stāstīt stundām ilgi. Taču viņš klusēja kā kaps. Restorāna īpašnieks bija pietiekami gudrs, lai nekad neļautu sievietēm manīt, cik daudz tās netīšām izpaudušas. Luks bija otrdieņu klusais pavadonis un apbrīnotājs, «Le Jardin» — viņu biktskrēsls.

Galds bija uzklāts perfekti, pavārs ieņēmis starta pozīciju, sveces jau pa pusei izdegušas.

«Kur viņas kavējas?»

Luks ik pa brīdim nemierīgi paskatījās pulkstenī. Ceturksnis pāri astoņiem.

Tas, ka «Le Jardin» iegriezās grupiņas no franču institūta, kas atradās tepat netālu, nebija nekas sevišķs. Neparasti bija, ka šādi apmeklējumi pārauga draudzībā uz mūžu. Un vēl divaināk bija tas, ka šajā dienā otrdieņu galds palika tukšs.

Kad neilgi pēc pulksten vienpadsmitiem Luks restorānu slēdza, taču ne Karolīna, nedz arī kāda no pārējām nekādu ziņu nebija devušas, viņš saprata, ka kaut kas bija noticis. Kaut kas tāds, ko piecpadsmīt gadu laikā viņš vēl ne reizi nebija piedzīvojis.»

Grāmata būs pieejama jūnijā.

BAZŪNE

Latvijas Neredzīgo
bibliotēkas
bezmaksas avīzīte

Izdota Braila raksta nodaļā. Iznāk reizi mēnesī.

Redaktore Gunta Bite.

E-pasts: gunta.bite@neredzigobiblioteka.lv

Mājaslapa: www.neredzigobiblioteka.lv sadaļā Jaunieguvumi

Tāl. 67522131

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Par publikācijām atbildīgi paši autori.